

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента Левкович Оксани Володимирівни
на дисертацію Бененсон Ольги Олексіївни
«Формування стратегії ефективного інвестування на міжнародному
фондовому ринку» подану на здобуття ступеня доктора філософії за
спеціальністю 051 Економіка

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок із науковими програмами, планами та темами

Формування стратегій ефективного інвестування є досить актуальним питанням сучасної економіки. Від вирішення цієї задачі багато в чому залежить успішна інтеграція України до світового фондового ринку. Також, це дасть змогу провести ефективну реформу пенсійного забезпечення, яка ускладнена введенням нової для української пенсійної системи складової – накопичувальної системи. Передбачається, що пенсійні кошти будуть акумулюватись на спеціальних рахунках та розміщуватись у якості інвестицій у різні фінансові інструменти, і таким чином, постійно накопичуватись. Діяльність вітчизняних інституційних інвесторів щодо інвестування пенсійних коштів дуже ускладнена тією обставиною, що український фондовий ринок є все ще слабо розвинутим і не може запропонувати спектр різноманітних інвестиційних надійних та достатньо ліквідних інструментів. Розміщення ж капіталу на банківських депозитних вкладах або в декількох випусках цінних паперів с фіксованим доходом не дає можливості досягти необхідного рівня диверсифікації інвестиційної діяльності.

Дисертаційну роботу присвячено актуальній задачі щодо формування стратегії ефективного інвестування на міжнародному фондовому ринку, що передбачає використання високонадійних цінних паперів іноземних емітентів.

Дисертацію Бененсон О.О. виконано відповідно до плану науково-

дослідних робіт Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара в рамках науково-дослідної теми кафедри міжнародної економіки та світових фінансів «Інноваційні стратегії збалансованого розвитку світового господарства» (номер державної реєстрації 0119U100888, 2019-2021 рр.), у контексті якої дисертантом було досліджено інвестиційний потенціал цінних паперів міжнародних біржових індексних фондів.

Аналіз дисертаційної роботи Бененсон О.О. дає підставу стверджувати, що сформульована автором мета дослідження досягнута, а результати дослідження характеризуються теоретичною, науково-методичною та практичною новизною.

2. Повнота викладу основних положень дисертації у наукових публікаціях та апробація результатів дослідження.

Основні наукові положення та результати дослідження Бененсон О.О. знайшли відображення в одному розділі у колективній монографії, 2-х статтях у наукових журналах, включених до міжнародної наукометричної бази Scopus, 3-х статтях, включених до переліку наукових фахових видань України категорії Б та 7 публікаціях за матеріалами наукових конференцій. Всього за темою дисертації надруковано 13 робіт загальним обсягом 32,83 др. арк., з яких особисто автору належить 5,61 др. арк.

Опубліковані роботи та тези доповідей на наукових конференціях дозволяють отримати повну уяву про зміст дисертаційного дослідження та вирішені в ньому наукові завдання.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій дисертаційної роботи.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достовірними, всебічно обґрунтованими та підтвердженими практичною реалізацією. Обґрунтованість та достовірність наукових положень та результатів підтверджується використанням значного обсягу фактичного

статистичного матеріалу, застосуванням широкого спектру загальнонаукових та спеціальних методів економічних досліджень, а також результатами апробації на 7 науково-практичних конференціях. Серед методів досліджень, використаних у роботі, слід зазначити: абстрактно-логічний, емпіричний, статистичний, порівняльного аналізу, графічний, систематизації та узагальнення та інші.

Наукові положення, висновки та рекомендації базуються на результатах досліджень провідних вітчизняних та іноземних фахівців-науковців та практиків. В процесі роботи над дисертацією автором використано 222 джерела інформації. Висновки, сформульовані у роботі, відображають суть і новизну розроблених та представлених до захисту наукових положень та практичних рекомендацій.

4. Достовірність та наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна результатів дослідження визначається сукупністю теоретичних та методичних положень, спрямованих на вирішення науково-практичної задачі формування стратегії ефективного інвестування на міжнародному фондовому ринку. Основний науковий результат дисертації полягає у розробці стратегії ефективного інвестування на міжнародному фондовому ринку на основі комплексного використання показників, що визначають поточну фазу фондового ринку, а також сезонних, соціально-політичних циклічних закономірностей та індикаторів технічного аналізу, яка, на відміну від існуючих, дозволяє визначити найсприятливіший момент для закриття інвестиційних.

До найбільш суттєвих результатів, що складають наукову новизну роботи, слід також віднести наступні положення та розробки:

- удосконалення науково-методичного підходу до визначення фінансових активів, які є найпривабливішими для цілей ефективного інвестування, характеризуються високим інвестиційним потенціалом та водночас відносно невисоким ступенем ризику;

- удосконалення методики застосування сезонних циклічних закономірностей «січневий барометр» та «перші п'ять днів січня», що полягає в тому, що для досягнення максимальної достовірності прогнозування переважної тенденції на фондовому ринку на наступний рік їх слід використовувати лише у випадках, коли зміна індексу Standard & Poor's – 500 як за підсумками перших п'яти робочих днів січня, так і за підсумками всього січня є величиною додатною;

- розвинення теоретико-методичного підходу до визначення поточної фази фондового ринку, що, на відміну від існуючих, передбачає актуалізацію граничних значень індикатора Баффета, застосування якого має найвищі результати при прогнозуванні висхідного руху ринку;

- розвинення методики використання властивостей індикаторів технічного аналізу ROC та Momentum яка полягає у використанні ефекту швидшого реагування індикатора ROC на зміни на фондовому ринку, що сприятиме підвищенню ефективності інвестування.

5. Практичне значення отриманих результатів

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що одержані в процесі дослідження теоретичні і практичні результати впроваджено у діяльність закладу вищої освіти та чотирьох суб'єктів господарювання. Так, результати роботи впроваджено:

- в навчальний процес Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (Додаток J.1.1, J.1.2);

- в практичну діяльність ПАТ «Промарматура» (Додаток J.2);

- у практичну діяльність ПАТ «МБК ОБЩЕМАШКОНТРАКТ» (Додаток J.3);

- у практичну діяльність ТОВ «РИПОР» (Додаток J.4);

- у практичну діяльність ТОВ «РМ-ТРЕЙДИНГ» (Додаток J.5).

Аналіз змісту дисертаційної роботи Бененсон О.О. у вигляді рукопису та друкованих праць за темою дисертації дозволяє зробити висновок про науково-теоретичну та практичну цінність отриманих результатів.

6. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

В цілому, позитивно оцінюючи високий рівень виконаного дослідження, слід відмітити такі дискусійні моменти та недоліки:

1. В п. 1.1 (с. 32-33) описується стратегія ESG інвестування, проте у подальшому ніде про цей вид інвестування не йдеться. Цей важливий напрям інвестування вартий більш детального вивчення.

2. В першому розділі роботи, п. 1.3 автор досить докладно розглядає судження низки вчених про причини виникнення циклів в економіці (с. 53 – 70). При цьому відсутні власні погляди автора щодо цього питання;

3. У п. 3.3, у таблиці 3.3 (с. 168) наводяться так звані, «рівні значущості» для кожного із перерахованих «станів ринкового циклу». Не зрозуміло, яким чином було отримано ці цифри.

4. У п. 3.3 (с. 162-170) для уточнення визначення моменту початку корекції ринку автор пропонує використовувати індикатори технічного аналізу Moving average convergence Divergence, Rate of change та Momentum. Проте, не зрозуміло, чому саме ці індикатори автор використовує у своїй роботі.

Однак, зазначені недоліки не зменшують наукової і практичної цінності дисертації і можна констатувати те, що робота є вагомим вкладом в скарбницю вітчизняної економічної науки.

7. Загальний висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

На підставі детального вивчення дисертаційної роботи Бененсон О.О., слід відзначити високий науковий рівень дослідження. Дисертаційна робота і опубліковані наукові праці в повній мірі відображають зміст основних

наукових положень, висновків і рекомендацій.

Зазначене дає підстави вважати, що дисертаційна робота Бененсон Ольги Олексіївни є завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною самостійно у вигляді рукопису, у якій представлено результати вирішення важливої наукової задачі щодо формування стратегії ефективного інвестування на міжнародному фондовому ринку. За актуальністю, науковим рівнем і практичною цінністю отриманих результатів дисертаційна робота Бененсон Ольги Олексіївни відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.2017 р. та Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 р. № 44, а її авторка заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент
завідувачка кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

Оксана ЛЕВКОВИЧ

Підпис засвідчую:

вчений секретар

Дніпровського національного
університету імені Олеся Гончара

Тетяна ХОДАНЕН